

การวิจัยเชิงประเมินผลนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
Evaluation Research of Management Innovation in Budget Management
of Schools under Suphanburi Educational Service Area Office 2

บุญทิwa วงษ์เสื่อ

Buntiva Wongsua

ครู โรงเรียนบ้านหนองกุฏิ

Teacher, Ban Nong Kut School

E-mail: Buntiva.won@rmurt.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และ (2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากครู จำนวน 98 คน โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยประกอบด้วย (1) ด้านการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการวิจัยเชิงประเมินผลนวัตกรรมบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ (2) ด้านแนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า แนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตามซีบโมเดล มุ่งเน้นการรักษาความสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้ใช้งานและการจัดสรรทรัพยากรให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น ในด้านปัจจัยนำเข้าควรเสริมทักษะด้านการเงินของครูและรักษาความพร้อมของเทคโนโลยี ส่วนกระบวนการควรปรับปรุงการรายงานและตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพและความต่อเนื่อง และสุดท้ายในด้านผลผลิตเน้นความโปร่งใสและการนำข้อมูลไปพัฒนาการทำงานในสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารจัดการงานงบประมาณ การวิจัยเชิงประเมินผล ซีบโมเดล เทคโนโลยีสารสนเทศ

Abstract

This research aimed to (1) evaluate the innovation in budget management within schools under the jurisdiction of the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2 and (2) propose recommendations for improving this budget management innovation. Data were collected from 98 teachers using a survey questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research findings included: (1) in the evaluation of context, input, process, and output regarding the innovation in school budget management, the overall results indicated a high level of effectiveness, and (2) for the improvement of budget management innovation within the schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2, the CIPP model-based recommendations

emphasized alignment with teachers' needs and more comprehensive resource allocation. For inputs, it was recommended to enhance teachers' financial skills and maintain technological readiness. In terms of processes, improvements in reporting and monitoring for efficiency and continuity were suggested. Finally, for outputs, the emphasis was on transparency and the use of data to improve school operations.

Keywords: Budget management, Evaluation research, CIPP MODEL, Information Technology

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานศึกษา ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้มีบทบาทในการตัดสินใจและบริหารจัดการตนเองมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากร ท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) และการตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่น มาตรา 39 ระบุถึงโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) การบริหารจัดการ งบประมาณต้องมีความเหมาะสม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางการศึกษาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ที่มุ่งเน้นความมั่นคงและยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566) ในปัจจุบันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เทคโนโลยีนี้ช่วยให้ข้อมูลทางการเงินเป็นระบบ รวดเร็ว และโปร่งใส ลดความซ้ำซ้อนและข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมงบประมาณและการตัดสินใจเชิงนโยบายที่แม่นยำมากขึ้น (กุลวิษฐ์ ต้นจະโฮ, ชุศักดิ์ เอกเพชร, และ นัฏจรี เจริญสุข, 2564, น. 7-8) โปรแกรมระบบสารสนเทศทางการเงินช่วยให้การจัดการด้านการเงินของโรงเรียนเป็นไปอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างแม่นยำและใช้ในการตัดสินใจได้ทันทั่วทั้งที่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการจัดการข้อมูลการเงิน โปรแกรมนี้ ออกแบบมาให้ครอบคลุมทุกด้านของการบันทึกและรายงานข้อมูลทางการเงิน และช่วยในการติดตามสถานะการเงินแบบเรียลไทม์ ทั้งนี้เทคโนโลยียังมีบทบาทในการช่วยให้ผู้รับผิดชอบสามารถจัดทำรายงานทางการเงิน ตรวจสอบยอดเงินคงเหลือได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับหลักการบริหารงานที่โปร่งใสและเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด (เขมจิรา อยู่เจริญ และ กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ 2566, น. 750) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จึงได้พัฒนานวัตกรรมการบริหารงบประมาณในรูปแบบโปรแกรม Budget เพื่อให้โรงเรียนในการกำกับดูแลได้ใช้ อย่างไรก็ตาม การขาดความรู้เฉพาะด้านของครูผู้ทำบัญชี รวมถึงขั้นตอนการทำงานที่ยังเป็นรูปแบบเอกสารทำให้เกิดความล่าช้าและข้อผิดพลาด ยังคงเป็นความท้าทายหลักของการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในกระบวนการบริหารงบประมาณ

จากความท้าทายหลักของการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาข้างต้น ประกอบกับการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการประเมิน นวัตกรรมการบริหารงบประมาณในรูปแบบโปรแกรม Budget ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ได้พัฒนาขึ้น เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงนวัตกรรม การบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงประเมินผลตามรูปแบบ CIPP model

โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ บุคคลที่มีหน้าที่สอนและให้ความรู้ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานงบประมาณนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้พัฒนานวัตกรรมและครูผู้รับผิดชอบงานงบประมาณที่สามารถใช้สารสนเทศ เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในระดับโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ข้อมูลดังกล่าวในการกำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ส่วนผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดจะใช้ข้อมูลนี้เพื่อวางนโยบายในระดับหน่วยงานให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน

การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน เป็นกระบวนการจัดทำและจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบและโปร่งใส เพื่อให้การใช้จ่ายเป็นไปตามแผนและสามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะสนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ซึ่งส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีระเบียบและตอบสนองความต้องการทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการและติดตามงบประมาณลดข้อผิดพลาดและการจัดการที่ไม่เหมาะสม ทำให้โรงเรียนสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและตอบสนองต่อความต้องการได้ดียิ่งขึ้น (กุลวิชญ์ ตันจะโข, ชูศักดิ์ เอกเพชร, และ นัฏจรี เจริญสุข, 2564; สรวิชญ์ ว่องสหตกุลชัย, มัทนา วังณอมศักดิ์, 2567; อภินันท์ อุตวงศ์, ประกอบ สาระวรรณ, ปรีชาชาญ อินทรชิต, 2566; เขมจิรา อยู่เจริญ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์, 2566)

กระบวนการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมีความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและความแม่นยำในการจัดการทรัพยากรทางการเงิน โดยประกอบด้วยการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศ การวางแผน การจัดการ การควบคุม และการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้การจัดสรรและติดตามงบประมาณเป็นไปอย่างแม่นยำและโปร่งใส ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กุลวิชญ์ ตันจะโข, ชูศักดิ์ เอกเพชร, และ นัฏจรี เจริญสุข, 2564; สรวิชญ์ ว่องสหตกุลชัย, และ มัทนา วังณอมศักดิ์, 2567; อภินันท์ อุตวงศ์, ประกอบ สาระวรรณ, และ ปรีชาชาญ อินทรชิต, 2566; เขมจิรา อยู่เจริญ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์, 2566)

นวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณ (โปรแกรม Budget) นวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณ คือ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยกลุ่มบริหารงานตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปรแกรมนี้ประกอบด้วยฟังก์ชันหลักที่ครอบคลุมการจัดการข้อมูลด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลรายรับ รายจ่าย เงินยืม การคืนเงิน และเงินประกันสัญญา นอกจากนี้ยังสามารถสร้างรายงานการเงินรายรับ-รายจ่าย และรายงานยอดคงเหลือประจำเดือนเพื่อใช้ในการตรวจสอบและวางแผนการเงินในสถานศึกษา อีกทั้งผู้ใช้สามารถตั้งค่าระบบได้ตามความต้องการ เช่น เลขที่บัญชีธนาคาร

สาขา และยอดเงินคงเหลือ โปรแกรมนี้ออกแบบมาเพื่อรองรับการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลทางการเงินอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

การประเมินรูปแบบ CIPP MODEL

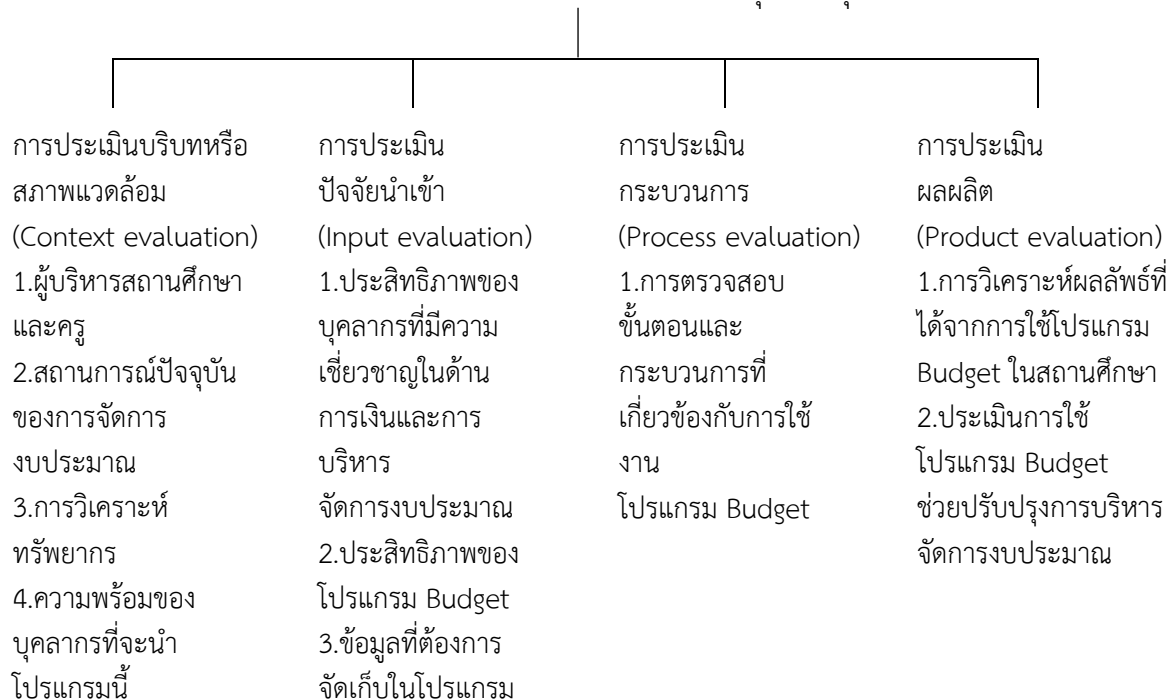
CIPP Model (Context, Input, Process, Product) เป็นกรอบการประเมินที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการประเมินโปรแกรมการสอนและโครงการต่าง ๆ โดยเน้นการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักสี่ประการ ได้แก่ บริบท (Context) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความต้องการและเป้าหมายของโปรแกรมปัจจัยนำเข้า (Input) ที่พิจารณาทรัพยากรและกลยุทธ์ในการดำเนินการ กระบวนการ (Process) ที่เน้นการประเมินวิธีการและการดำเนินงานจริง และผลลัพธ์ (Product) ที่วิเคราะห์ผลสำเร็จและผลกระทบของโปรแกรม การประเมินรูปแบบนี้ช่วยให้สามารถติดตามและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานทั้งหมดสอดคล้องกับเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Stufflebeam, 2003; Darma, 2019; เฉลิมยศ พุทธา, 2566; ชมพูนุท ทองภู, 2563)

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แนวคิดการวิจัยเชิงประเมินผลด้วยรูปแบบชิปโมเดล (CIPP Model) Stufflebeam (2003) 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และ 2) กระบวนการบริหารจัดการงานงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยเขียนเป็นแผนผัง ดังแสดงในภาพที่ 1

การวิจัยเชิงประเมินผลนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยเทคนิคการสำรวจ มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 131 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 98 คน
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณด้วยสูตรของ Krejcie & Morgan (1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือการวิจัย คือ แบบประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยผ่านกระบวนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย โดยนำมาสร้างข้อคำถามสำหรับแบบประเมิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (3 ข้อ) ตอนที่ 2 การประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณ (20 ข้อ) ใช้แบบประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1987)

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความตรงเชิงเนื้อหา โดยเสนอแบบประเมินให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำและการใช้ภาษา 2) ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัด (Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ผลของค่า IOC ทุกข้อคำถามมากกว่า 0.5 และ 3) ความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้แบบประเมินกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.968

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลให้กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบประเมินทั้งรูปแบบกระดาษและออนไลน์ผ่าน Google Form โดยขอความร่วมมือให้ตอบกลับภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบประเมินกลับคืน จำนวน 98 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจัดเตรียมข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน ผู้วิจัยนำเข้าสู่โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยด้วยเกณฑ์ของ Abu-Baker, Mohamed, El-Din (2019) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับ มากที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = 98

ตัวแปร	ค่าของตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	หญิง	82	83.7
	ชาย	16	16.3
รวม		98	100
อายุ	20 – 30 ปี	19	19.4
	31 – 40 ปี	36	36.7
	41 – 50 ปี	32	32.7
	51 – 60 ปี	11	11.2
รวม		98	100
ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	17	17.3
	5 – 10 ปี	34	34.7
	มากกว่า 10 ปี	47	48.0
รวม		98	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 82 คน (คิดเป็นร้อยละ 83.7) โดยมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี มากที่สุด จำนวน 36 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.7) รองลงมาอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 32 คน (คิดเป็นร้อยละ 32.7) และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มากที่สุด จำนวน 47 คน (คิดเป็นร้อยละ 48.0) รองลงมาอายุอยู่ในช่วงมากกว่า 10 ปี จำนวน 34 คน (คิดเป็นร้อยละ 34.7) ตามลำดับ

ผลการประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียน

จากการประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตามรูปแบบ CIPP ได้ผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงบประมาณ ตามรูปแบบ CIPP

n = 98

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับ
การประเมินบริบท (Context evaluation)	4.21	0.61	มากที่สุด	
1. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม Budget	4.34	0.67	มากที่สุด	2
2. โปรแกรม Budget พิจารณาถึงความต้องการจริงของครูผู้ใช้งาน	4.41	0.67	มากที่สุด	1

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับ
3. โรงเรียนมีทรัพยากรและความพร้อมของบุคลากรที่รองรับการนำโปรแกรม Budget ไปใช้	4.03	0.82	มาก	4
4. โปรแกรม Budget สามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในการบริหารจัดการงบประมาณได้จริง	4.29	0.77	มากที่สุด	3
5. โปรแกรม Budget สามารถระบุปัญหาหรือข้อบกพร่องของการจัดการงบประมาณและสามารถช่วยแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องนั้นได้	3.99	0.90	มาก	5
การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation)	4.17	0.55	มาก	
1. การวิเคราะห์และประเมินทรัพยากรทั้งหมดจำเป็นต้องใช้ในการพัฒนาและดำเนินการของโปรแกรม Budget	4.12	0.75	มาก	4
2. ครูผู้ใช้งานมีความเชี่ยวชาญในด้านการเงินและการบริหารจัดการงบประมาณ	3.77	0.96	มาก	5
3. เทคโนโลยีและเครื่องมือมีความจำเป็นในการพัฒนาและใช้งานโปรแกรม Budget	4.41	0.61	มากที่สุด	4
4. ข้อมูลที่จัดเก็บในโปรแกรม Budget สามารถตอบสนองความต้องการของครูผู้ใช้งานการบริหารจัดการงบประมาณ	4.26	0.63	มากที่สุด	3
5. โปรแกรม Budget สามารถพัฒนาและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์	4.29	0.66	มากที่สุด	2
	4.33	0.57	มากที่สุด	
การประเมินกระบวนการ (Process evaluation)				
1. การตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใช้งานโปรแกรม Budget	4.18	0.65	มาก	5
2. การจัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนผ่านโปรแกรม Budget มีความรวดเร็ว	4.39	0.59	มากที่สุด	2
3. การจัดการข้อมูลเงินยืมและการคืนเงินผ่านโปรแกรม Budget มีความสะดวกราบรื่น	4.26	0.75	มากที่สุด	4
4. ขั้นตอนการจัดการเงินรับฝากผ่านโปรแกรม Budget เข้าใจง่ายและชัดเจน	4.30	0.80	มากที่สุด	3
5. การจัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย และรายงานคงเหลือประจำเดือนเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.54	0.61	มากที่สุด	1
การประเมินผลผลิต (Product evaluation)	4.44	0.56	มากที่สุด	
1. ความรวดเร็วของโปรแกรม Budget ช่วยสร้างรายงานข้อมูลทางการบริหารจัดการงบประมาณที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์และวางแผน	4.43	0.69	มากที่สุด	3

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับ
2. โปรแกรม Budget ช่วยในการลดความซับซ้อนของการบริหารจัดการงบประมาณ	4.38	0.67	มากที่สุด	4
3. การนำผลผลิตที่ได้จากโปรแกรม Budget ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของสถานศึกษา	4.31	0.65	มากที่สุด	5
4. ความถูกต้องของข้อมูลรายรับ-รายจ่ายที่สร้างจากโปรแกรม Budget สามารถใช้งานจริง	4.53	0.65	มากที่สุด	2
5. ความโปร่งใสของการจัดการงบประมาณเกิดขึ้นจากการใช้โปรแกรม Budget	4.58	0.61	มากที่สุด	1
รวม	4.29	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การประเมินบริบท (Context evaluation) ส่วนใหญ่มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 จำนวน 3 ข้อ และมีผลประเมินอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 จำนวน 2 ข้อ ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โปรแกรม Budget พิจารณาถึงความต้องการจริงของครูผู้ใช้งานมี ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.67$) และรองลงมา คือ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม Budget มี ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.67$) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โปรแกรม Budget สามารถระบุปัญหาหรือข้อบกพร่องของการจัดการงบประมาณและสามารถช่วยแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้มี ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.90$) ทั้งนี้โปรแกรม Budget เป็นเครื่องมือสำคัญที่สนับสนุนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ช่วยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ เช่น ผู้บริหารและครู โดยเน้นการ จัดเก็บข้อมูลที่เป็นระเบียบและลดความซ้ำซ้อน ทำให้เข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็ว ทันเวลา และครบถ้วน ส่งผลให้การตัดสินใจด้านงบประมาณมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด (เขมจิรา อยู่เจริญ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์, 2566)

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 จำนวน 3 ข้อ และมีผลประเมินอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 จำนวน 2 ข้อ ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เทคโนโลยีและเครื่องมือมีความจำเป็นในการพัฒนาและใช้งานโปรแกรม Budget มี ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.61$) รองลงมา คือ โปรแกรม Budget สามารถพัฒนาและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์มี ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.66$) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูผู้ใช้งานมีความเชี่ยวชาญในด้านการเงินและการบริหารจัดการงบประมาณมี ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.96$) ทั้งนี้โปรแกรม Budget ช่วยวิเคราะห์และประเมินทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานและจัดเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและรวดเร็ว ตอบสนองการบริหารงบประมาณขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินและใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลทางการเงินช่วยเพิ่มความแม่นยำและประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับการออกแบบระบบสารสนเทศทางการเงินที่ครบวงจรเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (กุลวิชัย ต้นจະโซ, ชูศักดิ์ เอกเพชร, และนัฏจรี เจริญสุข, 2564)

การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 จำนวน 4 ข้อ และมีผลประเมินอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 จำนวน 1 ข้อ ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย และรายงานคงเหลือประจำเดือนเหมาะสม

และมีประสิทธิภาพมี ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.61$) รองลงมา คือ การจัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ประจำเดือนผ่านโปรแกรม Budget มีความรวดเร็วมี ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.59$) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใช้งานโปรแกรม Budget มี ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.65$) ทั้งนี้โปรแกรม Budget มีบทบาทสำคัญในการจัดการข้อมูลรายรับ-รายจ่าย รวมถึงการทำรายงานคงเหลือประจำเดือน ซึ่งช่วยให้ประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ราบรื่น และรวดเร็ว ทั้งยังช่วยระบุจุดปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังส่งเสริมการบริหารงบประมาณที่เน้นผลงาน ช่วยให้การจัดการข้อมูลเป็นระบบ โปร่งใส และสนับสนุนการตัดสินใจที่แม่นยำบนพื้นฐานข้อมูลที่ครบถ้วน (สรวิชัย ว่องสพทกุลชัย และ มัทนา วังถนอมศักดิ์, 2567)

การประเมินผลผลิต (Product evaluation) มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 จำนวน 5 ข้อ คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความโปร่งใสของการจัดการงบประมาณเกิดขึ้นจากการใช้โปรแกรม Budget มีค่าเฉลี่ย 4.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 รองลงมา คือ ความถูกต้องของข้อมูลรายรับ-รายจ่ายที่สร้างจากโปรแกรม Budget สามารถใช้งานจริงมี ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.65$) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำผลผลิตที่ได้จากโปรแกรม Budget ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของสถานศึกษามี ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.65$) ทั้งนี้โปรแกรม Budget มีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์และประเมินความถูกต้องของข้อมูลรายรับ-รายจ่ายและรายงานคงเหลือเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา และส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดการงบประมาณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้การบริหารงานงบประมาณมีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ นำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (อภิรักษ์ อุตวงศ์, ประกอบ สารวรรณ และ ปรีชาชาญ อินทรชิต, 2566)

แนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

จากผลการประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงบประมาณ ตามรูปแบบ CIPP ผู้เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีแนวทางในการรักษาและปรับปรุงการบริหารจัดการงานงบประมาณในแต่ละด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท ควรเน้นรักษาการพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของครูผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นรายการที่ได้คะแนนสูงสุด และควรปรับปรุงการวิเคราะห์และจัดหาทรัพยากรที่รองรับการนำโปรแกรม Budget ไปใช้ให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้งานในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ดีขึ้น 2) ด้านการปัจจัยนำเข้า ควรรักษาความพร้อมของเทคโนโลยีและเครื่องมือที่จำเป็น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโปรแกรม ส่วนการปรับปรุงควรเน้นการเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญของครูในด้านการเงินและการบริหารจัดการงบประมาณ เพื่อให้สามารถใช้งานโปรแกรม Budget ได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ 3) ด้านกระบวนการ ควรเสริมสร้างให้การจัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย และรายงานคงเหลือประจำเดือนมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และควรพัฒนาการตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้การใช้งานโปรแกรมมีความราบรื่นยิ่งขึ้น สุดท้าย 4) ด้านผลผลิต ควรรักษาความโปร่งใสในการจัดการงบประมาณซึ่งได้รับการยอมรับสูงสุด และควรปรับปรุงการนำผลผลิตจากโปรแกรมไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยเชิงประเมินผลนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จากผลการวิจัยเชิงประเมินผลนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อประเมินนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับปรับปรุง ดังนี้

1. ควรพัฒนาความเชี่ยวชาญของบุคลากรด้านการเงินและการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการใช้งานโปรแกรม Budget อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผลมากขึ้น
2. ควรมีการติดตามและปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การรายงานข้อมูลมีความถูกต้องและรวดเร็ว
3. ควรเน้นการพัฒนาโปรแกรม Budget ให้สามารถระบุปัญหาและข้อบกพร่องของการจัดงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ควรส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดการงบประมาณผ่านการวิเคราะห์ผลลัพธ์จากโปรแกรมเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร
5. ควรมีการใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและทันสมัยเพื่อเสริมสร้างการบริหารงานงบประมาณที่มีความรับผิดชอบและโปร่งใส

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี
- กุลวิษฐ์ ต้นจະໂຂ, ชุศักดิ์ เอกเพชร, และ นัฏจรี เจริญสุข. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 [การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]*. SRU Intellectual Repository. <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/877>.
- เชมจิรา อยู่เจริญ และ กัญญารักษ์การย์ เลิศอมรศักดิ์. (2566, เมษายน 3). การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5* (น. 750-756). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- เฉลิมยศ พุทธา. (2566). รายงานผลการประเมินโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา. *วารสารวิชาการและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์*, 5(1), 98-112.
- ชมพูนุท ทองภู. (2563). การประเมินหลักสูตรบูรณาการชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตลอออุทิศ นครนายกโดยใช้รูปแบบซีป (CIPP MODEL) [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. DSpace at Rajamangala University of Technology Thanyaburi. <http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/4033>.
- สรวิชัย ว่องสหัสกุลชัย, และ มัทนา วังนอมศักดิ์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารธรรมเพื่อชีวิต*, 30(3), 579-591.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- อภิรักษ์ อุตวงศ์, ประกอบ สารวรรณ, และ ปรีชาชาญ อินทรชิต. (2566). การส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนบ้านนากลาง. *PAYAP UNIVERSITY JOURNAL*, 33(2), 47-59.
- Abu-Baker, N., Mohamed, O., & El-Din, W. Z. (2019). Measuring E-learning readiness in universities in the Gulf Cooperation Council (GCC). *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*, 10(6), 299.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and The Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 16, 297 – 334.
- Darma, I. K. (2019). The effectiveness of teaching program of CIPP evaluation model. *International Research Journal of Engineering, IT and Scientific Research*, 5(3), 1-13.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1987). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Stufflebeam, D.L. (2003). The CIPP Model for Evaluation. In Kellaghan, T., Stufflebeam, D.L.(Eds.) *International Handbook of Educational Evaluation. Kluwer International Handbooks of Education* (pp. 1-67). Springer.